

METSÄPIRTIN VASKELAN MURRESANASTOA

Luetteloon on poimittu yleisintä käyttösanastoa. Pääosan on koonnut Johannes (Jussi) Laurila.

Ahistaija	= työntyä ahtaaseen paikkaan
Ahmentua, ahnehtua	= ahnehtia, esim. tehdä työtä ahneesti
Aitimus	= eläin, jota aidat eivät pidätä
Akkiloija	= varjella, suojella toista
Akkomaine	= tottumaton, äkkinäinen
Alusmaito	= separoitu maito
Appospata	= hapankaalipata
Aprakka	= osuus, saatavat
Arvollua	= kuitenkin, joka tapauksessa
Astuva, risuastuva	= äes, risuäes, karhi
Astuvoja	= äestää
Atra	= aura
Elolehmä	= pitolehmä, lypsylehmä
Emintimä	= äitipuoli
Emo	= äiti
Ertottie	= erityisesti, erittäin
Eto topra, eto maro	= hyväkäs, tenava
Ettiäl, etempän	= kaukana, kauempana
Hairinko	= erehdys
Hairinkuo	= harhaan
Hajahtua	= lemahtaa, haiskahtaa
Halkopirsa	= halkojen myyntipaikka
Hanittua, männä hanittua	= kävellä toimekkaasti
Hapras ryntäitiä vast	= koppasi, halasi rintaansa vasten
Hartsuona	= krouvi, kahvila, kievari
He	= ota
Hematsu	= hemaiseva, houkutteleva
Henkerenttan	= erittäin sairaana tai uupuneena
Hermijäst	= herkästi, makeasti (esim. nauraa)
Hetale (tavalline hetale)	= levoton ihminen
Hetas (lapsil)	= herttainen (lapsirakas)
Hilputa	= käydä usein, vähänväliä
Hirvitellä	= pelotella
Hirvitä	= uskaltaa
Hotniekka	= perso, halukas
Hottiet	= asuintilat, elinolot
Huikata, huikkia	= vaihtaa (ilman välirahaa)
Hutsake	= huolimaton ihminen
Hullata (ukkonen hullua)	= pilata (ukkonen pilaa esim. viljan)
Hursti	= lakana
Hutipuuska	= huolimaton
Hututella	= houkutella
Hyyhmä	= lumisohjo esim. vedessä
Hyyvyyve kautta piloil	= liian hyvä
Hyömyillä	= pakoilla, karttaa
Häikkäläine	= kelvoton, kunnoton
Härilliä, hypylliä	= kiima lehmällä
Hönkölliä	= kiima sialla
Ies	= edessä
Ilasniekka	= toisille kiusaa tekevä
Ilka	= kiusa, paha teko
Ilkijä	= ruma

Ilmatu ikäpäiviä	= loppuiän
Iso	= isä
Jalasyte	= varta vasten
Jalkajuonet	= jalkavaivat
Juoninen	= luonteinen (esim. hyväjuoninen = kiltti)
Juska	= uunin pelti
Järetö	= pahasisuinen, vallaton (järjetön)
Järkiniä	= heti
Jörrittä	= murjottaa
Kajakka	= kuulas, kaikuva, kuuluva
Kalenat (pehmeä l)	= nurkkatanssit
Kalsut	= naisten nauhoihin sidotut säärisuojukset, terättömät sukat
Kaluta	= hiertää (esim. kenkä)
Kammita	= side, sidos esim. ohuesta vitsaksesta
Kapana	= suuri jääkimpale
Kapusta	= puukauha
Karsinoitua	= ravistua, (esim. puuastia)
Kartat	= karstat
Kartohvel'	= peruna
Kate	= peitto, peite
Katsku	= lievä häkä
Kaurottua	= kannustaa kehumalla esim. työhön
Kavattua	= vahtia, pitää varansa
Keltsikka	= pieni, lihavahko, isovatsainen ihminen
Kenkätä	= lahjoittaa
Kertarahat	= rahalahja häissä, häälahja
Kertasaju, juotiin kertaa	= teenjuontitilaisuus, jolloin kertarahat annetaan hääparille
Kettiä	= nylkeä, kiskoa tuohta
Kiehnäijä	= nyhjäta vieressä, pujottautua
Kiessit	= kaksipyöräiset jousitetut ajelukärrit
Kiistata	= ajaa kilpaa, kilpailla
Kimpura	= hapan, käynyt
Kipajua	= touhuta
Kirassi	= lamppuöljy
Kirpitsä	= tiili
Kismittiä	= harmittaa
Kissukka	= pieni vaatekappale
Kiuskua	= kiukutella, riidellä (lapset)
Kivestiä, mist kivestiä	= johtua, "olla kiinni"
Kohtsilliä	= kohta, pian
Kohtu	= edestä napitettu naisen pusero
Kohv	= kahvi
Kokistaija	= ryhdistäytyä
Kokomaito	= separoimaton maito
Kolkka	= kulma
Konnikkaine	= sammakko
Kons... kons muuval	= milloin... milloin muualla
Konovala	= salvaja, eläinten parantaja
Kontu	= kotipaikka
Koppakengät	= matalat kirkko-, tanssi- yms. kengät
Koppolmua	= kasvima
Kopra	= koura
Kopsa	= vakka, kylvökopsa
Kora (pehmeä r)	= paha
Korventua	= poltella (esim. vatsaa), kärventää
Kosla	= kuskinpenkki

Kossasmies	= sulhasen hyvä kaveri häissä
Kosti	= kestitys
Kottero	= reikä hampaassa
Koussikka	= vesikauha
Kualua	= kahlata
Kuarittua	= valittaa
Kuassa	= sakea, paksuhko velli
Kuharkka	= keittäjä
Kukkaniekka	= kukikas (ruutuniekka = ruudullinen)
Kuksina	= maitotonkka
Kulakka	= nyrkki
Kullaija	= mennä kyläilemään tai juhlimaan
Kulppa	= vesikuoppa
Kunakons	= ajat sitten
Kurvi	= kuore
Kurnaija	= vatsa kurisee nälkää
Kussakko	= pitkä kankaasta tai villalangasta tehty vyö
Kuurna	= suksen pohjaura
Kärri	= kaksipyöräiset työkärri, rautavanteet, eijousia
Käskassara	= lähiapulainen
Käy koslal	= käy kyytiin
Köllällie	= makuulle, pitkäkseen
Lahantka	= matala, laakea puuastia (voilahantka)
Lahia	= pehmeä, lauhkea
Lajuta	= valikoida, syödä valikoiden
Lakian	= sileänä (esim. puut lakian = nurin)
Lekko	= nuotio, kokko
Lemetti, lemetit	= jyvien sekaiset ruumenet
Lemijä	= kostean lämmin (esim. sää)
Lenkahtua	= jäähtyä hieman; tuoksahtaa
Lepsu	= kevytmielinen
Liehka	= hatka, häätö (annoin liehkan)
Liekku	= keinu
Liekuttua	= keinuttaa
Liippa	= kovasin, hiomakivi
Limotella	= suostutella, houkutella (esim. lasta hiljenemään)
Lipata	= astella kiireesti
Lipotella	= kannella
Litessi	= makeinen
Litkat	= harjakaiset, kaupantekijäiset
Liuhki	= kerma
Liäppä	= miesten lierihattu, huopahattu
Lohko	= lihakeitto (maitolohko = maitoperunat)
Lohmuta	= haalia itselleen, rohmuta
Lomota	= sortua, vierä (esim. maa, puupino)
Lonkottua	= raottaa, avata
Lopisuttua	= roiskuttaa ruokaa suustaan
Lovajua	= olla heitteillä, kateissa (esine)
Luosa	= vesilätäkkö
Luska	= lusikka
Luukka	= aura
Lypskappa	= puinen lypsykiulu
Läpäkkä	= imelletty, uunissa kypsytetty ruis-puolukkapuuro
Läsiä	= sairastaa
Liävä	= navetta
Mainua	= jäidennosto- tai huuhteluavanto

Manerkka (pehmeä n)	= maitokannu
Marhata	= käydä toistuvasti (ovesta, kylässä)
Marnia	= kävellä hitaasti
Mes'omena	= omana
Metka	= hauska, mukava
Metla	= varrellinen varpaluuta
Mets'sika	= mäyrä
Minja	= miniä
Minniäskiä	= millänsäkään
Mirna	= rauhallinen, hyväluonteinen (esim. hevonen)
Molluot	= molemmat, kumpikin
Molotsa	= kaunis (esim. morsian)
Mojuta	= mekastaa
Most puit	= mitäs jos, jospahan
Mualitsa	= laskiainen
Muaomena	= peruna
Muasla	= rasva, vaseliini
Muila	= saippua
Muksia	= pukkailla (nyrkillä)
Murkina	= aamuateria
Mykrä	= myyrä
Männä mastii	= pilaantua
Nahistunt	= kuivahtanut pinnalta
Nakistaija	= siistiä, kaunistautua
Nakke	= porsas
Nakoma	= ystävä
Naperkka	= marjakori, pienehkö pärekori
Narentka	= tori
Natsaiju	= juomaraha, "riksa"
Niem'piättöist	= niemessä asuvat
Nilkinäine	= alaston
Norri	= sokeriveteen sekoitettu viina
Nouvi oppimuan	= hyvä oppimaan ja ymmärtää nopeasti
Nuotiet, nuuvesakki	= morsiamen saattajat
Nälli	= nokare
Näpähyntyy	= suutahtaa
Ohtajaine	= ohdake
Oljamis	= miniän parin viikon vierailu lapsuuskodisaan
Olotaia	= heittäytyä
Olottua	= heittää
Omena	= peruna, muaomena
Omenakakkara	= pyöreä perunapiirakka
Orillua	= tamma kiimassa
Ortti	= kuohittu (salvettu) karju
Osova	= taitava, hyvä (myös hyvännäköinen)
Paipattua	= laulaa vuolaasti
Palava	= kuuma
Pantka (pehmeä n)	= peltirasia
Parisniekka	= porsaiden ym. välittäjäkauppias
Paritsa, parissa	= kaupantekijäiset
Parsahtua	= roiskahtaa
Patskaija, pasajua	= pulikoida vedessä
Pekurek	= yhden istuttava ajelureki
Pere	= perhe
Peretniekka	= esiliina
Pessä silmät	= pestä kasvot

Pihkamaito
Piissaroia
Piirakka
Pintua karsii
Pio

Pirsa
Pitkävirusut
Pitska
Poja hukel
Polena
Poltikkaine
Polttijaine
Poslamuasla
Potslojoks
Pot'oi
Potska
Potsuvoija
Povota
Puatrakka, puatakka
Puistua
Pujan
Pujenaija
Pulakka
Pulkka
Puolpielas
Purtsa
Puumina
Puusniekka
Pyöksähellä
Pätö puhetta
Pökköillä, pökötä
Pölkkypari
Pölästyä
Pöry
Raassova, ruassova
Ramppi
Rattuat
Ramu
Resla
Reslarek
Repuvoija
Riehtilä
"Riimukissa"
Rikassikka
Rinkassa
Rinkilä
Ristikkopuhe
Rist'tyttö, -poika
Rokahtunt
Rokuto
Ropotti
Ruasa, monnie ruasua
Ruokavero
Ruokkii kalloi
Rökölliä

= ternimaito
= kirjoittaa
= umpinainen, puolikuun muotoinen piirakka
= vilun väreet
= sirpillä niitettäessä kourallinen, mitä käteen tai sormiväleihin mahtui
= puutavaran keräilypäkkiä metsässä tai uittoväylän varrella
= kosijat, kosijan puolestapuhujat
= tulitikku
= vintiö
= karahka, keppi
= nokkonen, kusiainen
= mäkäräinen
= siem'voi, siemenöljy
= pitkälleen, nukkumaan
= lähdetään
= tynnyri
= kestitä, ruokkia
= hevosien talutusköysi
= siirappi
= pyytää
= oikukas (ihminen tai eläin)
= uhkailla, komennella
= sekatyömies
= ranskanleipä
= rusinainen setsuurileipä
= puunuija, survin, perunoiden ja marjojen survomiseen
= pumpuli
= naislesken uusi aviomies
= syöksyillä sinne tänne
= mokomaa puhetta
= eläinten "päättöntä menoa"
= tanssissa tyttö tytön tai poika pojan kanssa
= säikähtää
= pyry
= kalanvälittäjä
= oven haka
= kaksipyöräiset kärrit
= huono, risa
= kuormalava
= kuormien kuljetusreki
= tutkia, kuulustella
= pannu
= "sottapekka", kasvoista likainen
= kaupanhoitaja, kauppiaan apulainen
= kiljaista
= hellan rengas
= riidanhaasto, riitapuhe
= kummityttö, -poika
= kylmänrokko; leivänkuori kohonnut irti
= siivoton
= päivätyö
= kerta, moneen kertaan
= ateria
= perata kaloja
= sika kiimassa

Röntyillä	= horjua, kompuroida, kaatuilla
Sakia	= tiheä, sakea
Sanomalangat	= puhelinlangat
Sapassi	= työn lopetushetki
Sastava	= tulliasema, tullipuomi
Satka	= sumppu
Saraja, sarrain	= laudoista tehty heinälato, kalustovaja
Selti	= silli
Siehtarlaine	= mustaherukka
Siehtarpehko	= mustaherukkapensas
Siera	= kovan, hiomakivi
Sierettynt	= kuivunut, hiertynyt
Sihku	= häkä
Siiputella	= keinutella jalkaterän päällä
Siissari	= tullimies
Silentka	= miesten liivi
Siso	= sisko
Soloppa	= vilja- ja jauhokauha
Sommuo	= näperrellä, tuhertaa
Sopottua	= kuiskutella
Sorja	= kaunis
Sorrii	= selvitellä (esim. lankavyvyhtiä)
Suahka	= ajelureki
Sukse raksit	= mäystimet, nahkasiteet
Suks'kepit	= sauvat
Suks'kepi rillat	= sommat
Sukuna	= rautapata
Sulana, sulani	= ruuansäilytyshuone
Sutna	= proomu
Sut sut	= nipin napin
Suvsia	= nuoskasää
Sönkii	= etsiä, kaivella (sönkiä matoja)
Tahja omena	= jauhainen, helposti hajoava peruna
Tassi, tassi	= vedä, vedä
Tavai	= heti
Telekat	= nelipyöräiset työkärnit
Telmiä	= leikkiä
Tentsikka	= (sotilas)palvelija
Terenäijä	= ryhdistäytyä, uhkailla
Tertsa	= terhakka, ärhäkkä
Tommoittua	= komentaa
Torppa	= hevosien syöttöpussi
Tsuhna	= suomalainen (tsuudit = muinaiskarjalaiset)
Tuano	= äsken
Tuasa	= peltinen pesuvati
Tuarainakoma	= erittäin hyvä vanha ystävä
Tykkeniä	= ensinkään
Tökötti	= tuohen terva
Töllö	= tuppo, side
Törilliä	= suutuksissa
Uanoilla	= aavistella
Uhvatta	= ruukkuhanko, uunihanko
Ullieto	= hyvin suuri, mahdoton (ai ullietonta = hyvänen aika)
Ulliettomat luotteet	= mahdottomat aikomukset
Utala	= hanakka, yritteliäs, aikaansaapa
Utsittua	= neuvoa moittien

Vahhaija	= varustautua, arvella
Vanar	= öljylyhty
Vanerja	= mehu
Vari	= kuuma
Vaterkka	= muki
Vatsii	= vastoa
Vello	= veli
Vesselä	= näsäviisas
Vihava	= kitkerä
Vilkka	= talikko
Vokki	= rukki
Vonkka	= äkkisyvä (järvessä, meressä ym.)
Vora	= varas
Vunukka	= lapsenlapsi
Vällei	= ehkä, mie vällei pasahuta = saatan lyödä
Väteri	= kunto
Yhes löyhys	= yhtenä palana, kaikki yhdessä
Äijä	= isoisä
Äkkimakia	= liian makea
Äkköittiä	= suututtaa
Ämmä	= isoäiti

- MK